



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **AGICOA Europe**, se sídlem 25-27 Zone Industrielle de Kehlen, 8287 Luxembourg, proti žalovanému: **Ministerstvo kultury**, se sídlem Maltézské náměstí 471/1, Praha 1, za účasti osob zúčastněných na řízení: I) DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura, o. s., IČ: 65401875, se sídlem Krátkého 1, Praha 9, zast. JUDr. Františkem Vyskočilem, Ph. D., advokátem, se sídlem Voršilská 130/10, Praha 1, II) INTERGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově-obrazových záznamů, o. s., IČ: 00537772, se sídlem Na Poříčí 1066/27, Praha 1, III) OSA - Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, o. s., IČ: 63839997, Čs. armády 786/20, Praha 6, IV) Ochranná organizace autorská - Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl, o. s., IČ: 60166916, se sídlem Žitná 1575/49, Praha 1, zast. JUDr. Martinem Piškulou, advokátem, se sídlem Neumannova 1476/5, Praha 5, v řízení o kasačních stížnostech žalovaného a osob zúčastněných na řízení I) a IV) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2013, č. j. 10 A 54/2010 - 370,

t a k t o :

- I. V řízení **se pokračuje.**
- II. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2013, č. j. 10 A 54/2010 - 370, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 7. 12. 2009, č. j. MK 10817/2009 OLP, ministr kultury zamítl rozklad podaný žalobcem a potvrdil rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 8. 2009, č. j. MK 5299/2009 OAP. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy autorských práv v České republice podle § 98 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný zejména uvedl, že oprávnění, které žalobce požaduje, bylo již dříve v požadovaném rozsahu uděleno občanskému sdružení INTERGRAM a částečně také občanskému sdružení

DILIA. Podle § 98 odst. 6 písm. c) autorského zákona proto žalovaný nemohl žalobci oprávnění udělit.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 14. 5. 2013, č. j. 10 A 54/2010 - 370, obě zmíněná správní rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V odůvodnění konstatoval, že ustanovení § 98 odst. 6 písm. c) autorského zákona brání volnému pohybu služeb a je v rozporu s požadavkem článku 16 odst. 2 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2003/126/ES, o službách na vnitřním trhu. Zásadu volného pohybu služeb (čl. 56 Smlouvy o fungování Evropské unie) je podle názoru soudu nutno realizovat v intencích pravidel založených článkem 16 směrnice o službách na vnitřním trhu, kdy jsou členské státy povinny respektovat právo poskytovatelů poskytovat služby v jiném členském státě, než je stát, v němž jsou usazeni. Poskytovatel služeb kolektivní správy, který je oprávněn poskytovat službu tohoto druhu na základě povolení vydaného v členském státě, kde je usazen, může tuto službu poskytovat bez dalšího i v jiných členských státech a tuto službu mohou přijímat zájemci z jiného členského státu. Svobodná soutěž mezi kolektivními správci na vnitřním trhu Evropské unie je dána tím, že mohou poskytovat služby v rozsahu povolení vydaného v jednom členském státě a nositel práva má volbu, zda bude pro dané území zastoupen přímo organizací kolektivní správy práv pro dané území nebo udělí zmocnění v jiném státě působící organizaci. Soud vyslovil, že ustanovení § 95 a násl. autorského zákona upravuje vydávání oprávnění k výkonu kolektivní správy v případech, kdy žadatel hodlá takovouto službu poskytovat a nedisponuje takovýmto oprávněním vůbec (ani vydaným v jiném členském státě) a rozhodne se o ně požádat v České republice. Městský soud v Praze uzavřel, že ustanovení § 98 odst. 6 písm. c) autorského zákona je neslučitelné s právem Evropské unie, neboť brání kolektivním správcům se sídlem v jiném z členských států rozšířit svou činnost na Českou republiku. Soud proto obě správní rozhodnutí, která ze zmíněného ustanovení vycházela, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Proti tomuto rozsudku podali kasační stížnost žalovaný, osoba zúčastněná na řízení I) (dále jen „DILIA“) a osoba zúčastněná na řízení IV) (dále jen „OOA“), souhrnně též stěžovatelé.

Žalovaný v kasační stížnosti a v jejím doplnění namítal, že Městský soud v Praze nesprávně posoudil právní otázky, zda lze kolektivní správu autorských práv považovat za službu ve smyslu článku 56 Smlouvy o fungování Evropské unie a zda je česká právní úprava monopolního postavení kolektivních správců v souladu s právem Evropské unie. Žalovaný konstatoval, že výklad unijního práva nelze považovat za jasný, a upozornil na řízení o předběžné otázce vedené u Soudního dvora Evropské unie pod sp. zn. C-351/12, s tím, že Soudní dvůr Evropské unie je jediným orgánem příslušným k poskytování závazného výkladu unijního práva. Uvedl, že oprávnění kolektivních správců mají veřejnoprávní charakter, proto se nemůže jednat o čistě ekonomickou aktivitu. Připomněl, že podle článku 17 odst. 11 směrnice o službách na vnitřním trhu se úprava volného pohybu služeb, harmonizovaná touto směrnicí, nepoužije na autorská a příbuzná ochranná práva. Z této výluky nelze účelově vytrhávat kolektivní správu autorských práv. Oblast kolektivní správy není na úrovni Evropské unie harmonizována, proto zde platí, že členské státy si v mezích obecných požadavků svobody usazování zachovávají pravomoc upravit přístup k jednotlivým profesím a jejich výkon. Podmínka získání oprávnění k výkonu kolektivní správy autorských práv je nezbytná pro zajištění ochrany práv duševního vlastnictví, kterou Soudní dvůr Evropské unie uznává za veřejný zájem. Unijní právo nezakazuje zákonný monopol v kolektivní správě autorských práv, který zaručuje jednoduchý a přehledný výkon kolektivní správy zejména ve vztahu k uživatelům ochrany. Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

DILIA rovněž uplatnila jako důvod kasační stížnosti nesprávné posouzení právní otázky. Uvedla, že směrnice o službách na vnitřním trhu zahrnuje mezi výjimky z volného pohybu služeb

pokračování

mimo jiné autorská práva. Dále podotkla, že podle této směrnice mohou existovat naléhavé důvody obecného zájmu, které ospravedlní povolovací režimy a jiná omezení volného pohybu služeb. Podle judikatury Soudního dvora Evropské unie mohou takové důvody spočívat v ochraně práv duševního vlastnictví. DILIA navrhla zrušení napadeného rozsudku nebo podání předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie.

OOA v kasační stížnosti namítala, že na kolektivní správu autorských práv nelze bez dalšího aplikovat obecné právní předpisy Evropské unie o poskytování služeb, neboť výkon kolektivní správy není službou ve smyslu článku 56 Smlouvy o fungování Evropské unie. Městský soud v Praze v souvislosti s výkladem směrnice o službách na vnitřním trhu připustil takové právní účinky směrnice, které se dotýkají práv a povinností jiných vnitrostátních subjektů, ačkoliv podle OOA není přímá vnitrostátní aplikovatelnost této směrnice (s horizontálními účinky) přípustná. OOA zdůraznila význam monopolizace kolektivní správy autorských práv a popsala pravidla jejího fungování. Smyslem této právní úpravy je umožnit snadné zpřístupnění předmětů ochrany a poskytnout právní jistotu, minimalizovat administrativní zátěž zúčastněných subjektů a dosáhnout ekonomické efektivity s pomocí agregace administrativy i plateb. OOA navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Osoba zúčastněná na řízení II) (dále jen „INTERGRAM“) se ve vyjádření ke kasačním stížnostem ztotožnila s názory žalovaného a DILIA.

Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 27. 9. 2013, č. j. 4 As 128/2013 - 52, na návrh žalovaného a DILIA přiznal kasačním stížnostem odkladný účinek. Usnesením ze dne 10. 10. 2013, č. j. 4 As 128/2013 - 77, poté Nejvyšší správní soud zamítl návrh žalobce na ustanovení tlumočnicka a usnesením ze dne 12. 11. 2013, č. j. 4 As 128/2013 - 94, řízení o kasačních stížnostech přerušil. Důvodem přerušování řízení bylo probíhající řízení o předběžné otázce, vedené u Soudního dvora Evropské unie pod sp. zn. C-351/12, týkající se zákonného monopolu při výkonu kolektivní správy autorských práv.

Žalobce ve vyjádření ke kasačním stížnostem konstatoval, že Městský soud v Praze nebyl povinen předložit Soudnímu dvoru Evropské unie předběžné otázky, neboť není soudem posledního stupně. Žalobce podotkl, že se nedomáhá usazení v České republice, ani přesídlení, ale volného pohybu služeb. Předmětem řízení je otázka, zda kolektivní správce autorských práv usazený v jednom členském státě může poskytovat služby kolektivní správy v jiném členském státě, aniž by k tomu potřeboval další oprávnění. Podle žalobce není kolektivní správa autorských práv činností veřejnoprávní povahy, ani neehospodářskou službou obecného zájmu, proto není vyloučena z volného pohybu služeb. Neexistují ani žádné naléhavé důvody obecného zájmu, které by odůvodňovaly omezení svobody poskytování služeb. Žalobce zastává názor, že služby kolektivní správy autorských práv jsou službami ve smyslu směrnice o službách na vnitřním trhu a nejsou vyloučeny z působnosti této směrnice podle jejího článku 17 odst. 11. Omezení svobody volného pohybu vůči své osobě označil žalobce za diskriminační a nepřiměřenou. Uzavřel, že předmětem projednávané věci není monopolní postavení kolektivních správců autorských práv, a navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší správní soud zjistil, že Soudní dvůr Evropské unie rozsudkem ze dne 27. 2. 2014, sp. zn. C-351/12, rozhodl o předběžné otázce. Odpadl tedy důvod pro přerušování řízení, proto Nejvyšší správní soud výrokem I. tohoto rozsudku vyslovil, že se v řízení pokračuje.

Napadený rozsudek Nejvyšší správní soud posoudil v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelé uplatnili v kasačních stížnostech.

Stěžovatelé shodně označili důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle kterého „[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“ Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Kasační stížnosti jsou důvodné.

Podle rozsudku Soudního dvora Evropské unie ze dne 27. 2. 2014, sp. zn. C-351/12, „[č]lánek 16 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu, jakož i články 56 SFEU a 102 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání takové právní úpravě členského státu, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, která výkon kolektivní správy autorských práv k určitým chráněným dílům na území tohoto státu vyhrazuje pouze jednomu kolektivnímu správci autorských práv, a tím takovému uživateli těchto děl, jako je lázeňské zařízení dotčené ve věci v původním řízení, brání ve využívání služeb poskytovaných správcem usazeným v jiném členském státě.“

Nejvyšší správní soud konstatuje, že Soudní dvůr Evropské unie, jako jediný orgán k tomu oprávněný, podal v citovaném rozsudku výklad relevantních ustanovení unijního práva, který je pro vnitrostátní soudy závazný. Soudy rozhodující ve správním soudnictví jsou proto povinny při svém rozhodování vycházet z toho, že právo Evropské unie nebrání současné právní úpravě kolektivní správy autorských práv v autorském zákoně, která představuje překážku pro poskytování služeb kolektivními správci usazenými v jiných členských státech.

Vzhledem k tomu, že závěry Městského soudu v Praze obsažené v napadeném rozsudku, které se týkají zákonného monopolu při kolektivní správě autorských práv, jsou v přímém rozporu s názorem zaujatým Soudním dvorem Evropské unie, Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2013, č. j. 10 A 54/2010 - 370, podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Právním názorem vysloveným v tomto rozsudku je Městský soud v Praze podle § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 3 s. ř. s. Městský soud v Praze.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. března 2014

JUDr. Jirí Palla
předseda senátu